FAMILJELYFTETS RAPPORT: DEL 1

”ALLA MED NPF ÄR JU SÅ OLIKA. SOCIALTJÄNSTEN HAR NÅGRA VERKTYG SOM EN HAMMARE...
...MEN IBLAND ÄR JU MITT BARN EN SKRUV.”

- EN FÖRÄLDRARÖST FRÅN ENKÄTEN

RIKSFÖRBUNDET Attention FAMILJELYFTET

INNEHÅLL

4 | Om Riksförbundet Attention
4 | Om projektet Familjelyftet
4 | Om rapporten
5 | Om de svarande i enkätstudien

6 | Bemötande
8 | Resultat i korthet
8 | Analys och reflektion
10 | Hanna hamnade på de anklagades bänk

12 | Kunskap & insatser
14 | Resultat i korthet
14 | Analys och reflektion
16 | ”Om inte jag funnits för mina barn hade nog ingen av dem varit i livet”

18 | Möten
20 | Resultat i korthet
20 | Analys och reflektion
22 | ”Jag har ofta känt mig som en kula i ett flipperspel”

24 | Orosanmälan
26 | Resultat i korthet
26 | Analys och reflektion
28 | ”Jag har känt mig uppgiven, ledsen och frustrerad på samma gång”

30 | Fakta om NPF

”MIN FÖRHOPPNING MED RAPPORTEN ÄR ATT INSIKTERNA JAG HAR FÅTT OCKSÅ SKA NÅ UT I SAMHÄLLET. I SYNNERHET TILL DE YRKESVERKSAMMA SOM DAGLIGEN MÖTER VÅRA FAMILJER.”

Foto: Susanne Kronholm

PROJEKTLEDARENS KRÖNIKA

PROJEKTET FAMILJELYFTET STARTADE hösten 2018. Jag förstod att det skulle vara en angelägen fråga som skulle beröra många av Attentions familjer. Men att behovet var så stort som jag fått erfara, trodde jag aldrig. När projektet satte igång var det som att lyfta på ett lock.

UNDER LOCKET FANNS berättelser som vittnar om att socialtjänsten fungerat som livboj för våra familjer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), som sökt och fått stöd när livet kapsejsat. I takt med att telefonen gick varm, mailen vällde in och jag fick träffa familjerna insåg jag dock att de som fått fungerande hjälp var i minoritet.

JAG HAR EN bred och varierad yrkesbakgrund. Jag är socionom i botten och har arbetat som socialarbetare, verkat i skolans värld och även varit förtroendevald som Kommunalråd. Under mina första månader hos Attention har jag lärt mig mer om NPF än jag gjort under hela mitt yrkesliv. Men framförallt har jag fått en annan förståelse för dessa familjers livssituationer. Min förhoppning med rapporten är att insikterna jag har fått också ska nå ut i samhället. I synnerhet till de yrkesverksamma som dagligen möter våra familjer.

RAPPORTEN DU HÅLLER i din hand bygger på en enkät - och fallstudie där Attentions medlemmar medverkat. När jag bearbetade materialet så såg jag tydligt att fyra områden utkristalliserade sig – nämligen bemötande, kunskap & insatser, möten och orosanmälningar. Jag har valt att presentera resultatet i siffror och diagram som jag sedan analyserat. Parallellt med detta så har fyra modiga mammor bidragit med sina berättelser från verkligheten

NÄR DU LÄST klart rapporten hoppas jag att du fått en större förståelse för familjer med NPF. Ta med den här kunskapen nästa gång du möter dem!

Elisabeth Gunnars, projektledare för Familjelyftet, Riksförbundet Attention

PSST…Under projektet kommer vi även göra en rapport del 2 – då med socialtjänstens perspektiv.

OM RIKSFÖRBUNDET ATTENTION

RIKSFÖRBUNDET ATTENTION ÄR en intresseorganisation för personer med NPF såsom ADHD, ASD (Autism Spectrum Disorder), Tourettes och tal- och språkstörning, deras anhöriga och yrkesverksamma. Vi arbetar för att de barn, ungdomar och vuxna som finns bakom diagnoserna ska bli bemötta med respekt och få det stöd de behöver i samhället.

VÅRA LOKALFÖRENINGAR FINNS representerade runt om i hela landet och är kärnan i vår verksamhet. I våra lokalföreningar kan man träffa andra som befinner sig i en liknande situation, delta i aktiviteter eller samtalsgrupper och framförallt sprida kunskap och bilda opinion.

ATTENTIONS ARBETE BASERAS på FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Konventionen tydliggör vilka rättigheter människor med funktionsnedsättning har. Den innebär en tydlig markering att samhället ska anpassas efter människorna, inte tvärtom. Vi på Attention tror att negativa attityder, fördomar och diskriminering oftast beror på okunskap. Därför arbetar vi för att öka kunskapen om våra medlemmars behov. Förståelse förändrar attityder.

OM PROJEKTET FAMILJELYFTET

I SEPTEMBER 2018 STARTADE PROJEKTET FAMILJELYFTET. Projektidén har vuxit fram i takt med att behovet av att stärka familjer med NPF uppmärksammats från flera håll. Finansieringen kommer från Arvsfonden och projektet ska pågå under tre år. Familjelyftet är ett nationellt samverkansprojekt inom Riksförbundet Attention. Jönköpings kommun tillsammans med Lidingö stad är pilotkommuner. Syftet är att hitta nya vägar för att underlätta samverkan mellan föräldrar med NPF och socialtjänsten.

UNDER PROJEKTETS FÖRSTA MÅNADER genomfördes fokusgrupper med både familjer och yrkesverksamma inom socialtjänsten. Det resultatet fick ligga till grund för den enkät som skickades ut i november 2018. Under våren 2018 startar Familjelyftet två metodgrupper för att närma oss målet med att skapa metoder och verktyg för att stärka föräldrar med NPF och socialtjänstpersonalen i mötet med varandra. Det blir en metodgrupp i Jönköping och en i Lidingö.

LÄNGRE FRAM I projektet kommer vi att skicka ut en enkät till yrkesverksamma inom socialtjänsten. Enkätsvaren kommer ligga till grund för uppföljaren av den här rapporten.

OM RAPPORTEN

DENNA RAPPORT ÄR i första hand en kvalitativ beskrivning av Riksförbundet Attentions medlemmars situation, men är även representativ för andra familjer. Det empiriska materialet består i huvudsak av två delar, enkätstudie samt fallstudie. Den enkät som skickades ut till Riksförbundets Attentions medlemmar under hösten 2018 gav 1084 svar och bestod av 19 frågor där flertalet gav utrymme för frisvar. Enkäten gick att svara på under två veckor. Dessa svar har sedan analyserats och fyra teman har utkristalliserats – nämligen bemötande, kunskap & insatser, möten samt orosanmälan.

OM DE SVARANDE I ENKÄTSTUDIEN

1 084 ST PERSONER
deltog i undersökningen

HUR MÅNGA FÖRÄLDRAR HAR NPF? 38% har NPF, 18 % vet ej, 42% har inte NPF.

SYSSELSÄTTNING: 69% arbetar, 25% sjukskrivning/aktivitetsersättning/sjukersättning/annat (där merparten uppger vård av barn eller väljer att vara hemma med barnet obetalt)

VILKA DIAGNOSER HAR BARNEN? 76% en ADHD-diagnos, 63% autism, 4% Tourettes syndrom, 8% tal- och språkstörning, 7 % är under utredning. (Flersvarsalternativ.)

UTÖVER ENKÄTSTUDIEN HAR det genomförts fallstudier där det empiriska materialet bland annat består av fokusintervjuer med föräldrar och yrkesverksamma inom socialtjänsten. Materialet som samlats in utgörs av nio fokusgrupper där mellan två till åtta personer har intervjuats per tillfälle utifrån en intervjuguide, två seminarier på Riksförbundet Attentions Föreningskonferens samt besök hos flertalet lokalföreningar runt om i landet. Sammanlagt har 32 personer intervjuats i fokusgrupper. Vidare har projektet gjort studiebesök i verksamheter som arbetar med målgruppen.

REDAN FRÅN PROJEKTETS start har familjer hört av sig för att berätta om sina livsöden. Projektledaren har genom det haft många telefonintervjuer och samtal via mail. Viktiga berättelser som också bidragit till beskrivningen i denna rapport.

14 314 MEDLEMMAR

61
LOKALFÖRENINGAR

Riksförbundet Attentions styrka ligger i dess medlemmar och den geografiska spridningen i landet med 61 lokalföreningar. Attention är ett röstbärande förbund och en folkrörelse som är demokratiskt uppbyggd.

Beskrivningarna som framkommer är samstämmiga över hela landet.

Svar från föräldrar om

BEMÖTANDE

”DE HAR FÖRUTFATTADE MENINGAR. MAN KAN FAKTISKT HA JOBB, AKADEMISK UTBILDNING OCH ÄNDÅ HA SVÅRT ATT FÅ IHOP VARDAGSLIVET.”

Man blir inte bra bemött av handläggare på socialtjänsten när du själv har diagnoser. Du förklaras som inkompetent förälder trots att de inte kan påvisa brister.

Jag har dåliga erfarenheter sedan tidigare och drar mig för att ha med dem att göra. Känner mig så trött i själen och orkar inte med att bli utfrågad/utredd något mer – det känns kränkande.

Grunden är att man är dålig förälder. Sedan måste man göra troligt att man faktiskt bara är en förälder till ett barn med svårigheter som omgivningen missförstår.

Vi har känt oss förnedrade i kontakten med Socialtjänsten. De ställer väldigt personliga frågor. Vi blottar oss och berättar om vår extremt jobbiga familjesituation. Sen får vi ändå inget stöd.

RESULTAT I KORTHET

UTDRAG UR ENKÄTENS SVAR OM BEMÖTANDE

VARFÖR HADE NI KONTAKT MED SOCIALTJÄNSTEN/SOCIALPSYKIATRIN?

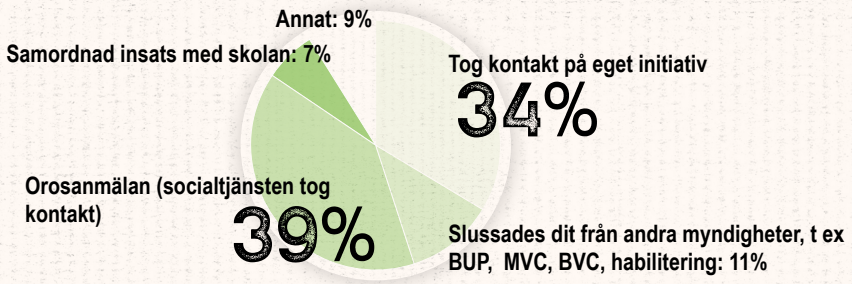

Antal svar: 969

JAG UPPLEVER ATT JAG BLEV IFRÅGASATT I MIN ROLL SOM FÖRÄLDER:

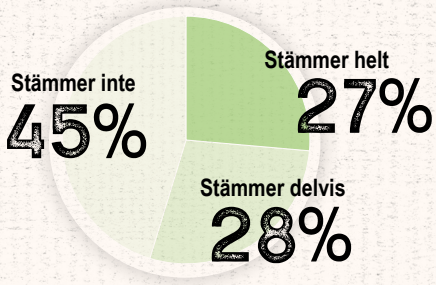

Antal svar: 874

ANALYS OCH REFLEKTION

Hjälp att förstå vart jag ska vända mig med mina frågor

Utifrån enkäten är de två dominerande vägarna in till socialtjänsten att familjerna själva söker sig dit eller att de blir kontaktade av socialtjänsten efter en orosanmälan. Samtidigt som att 34% svarade att de tog kontakt på eget initiativ, så är det 65% av dem som samtidigt säger att de avvaktade med att ta kontakt. Förklaringarna till att det ser ut på det viset är flera. En är att föräldrarna har svårigheter i att få förstå vart man ska vända sig i samhället för att få hjälp.

Vågar inte berätta om sin diagnos

Bemötandet är ett område som alltid kommer upp i samtal med föräldrar och som kommenteras i många av enkätens frisvar. På frågan om man fått ett respektfullt och kompetent bemötande i kontakten med socialtjänsten svarar 31% att ”det stämmer helt”, 39% att ”det stämmer delvis” och 25% svarar ” det stämmer inte”. Anledningen som det ofta hänvisas till är okunskap om NPF. Flera av föräldrarna svarar att de inte vågar uppge att de har en egen NPF-diagnos av rädsla för att dömas på förhand. Många av föräldrarna svarar också att de känner sig ifrågasatt som förälder.

Många beskriver att det var ett svårt steg att ta en första kontakt med socialtjänsten då de är uppvuxna med tabu och stigma kring att ta emot hjälp och stöd. Tidigare erfarenheter och bemötande som familjerna fått gör att de hellre avstår från att söka hjälp än att behöva utsättas för detta igen. Bristen på kunskap om vilka rättigheter man som föräldrar har innebär också en osäkerhet som kan yttra sig i att man inte tar tillvara de möjligheter som socialtjänsten erbjuder eller själv kan föreslå åtgärder. Många talar också om rädsla för vad som kommer ske. Det finns också en stolthet inblandad. Man vill försöka ”klara sig själv” i möjligaste mån.

Inte bli trodd – cementerar ett utanförskap

Det framkommer i både enkät - och fallstudien att familjerna många gånger inte känner sig trodda av myndigheterna. Även de familjer som själva sökt stöd. Familjerna upplever att brister i att klara i vissa fall till synes enkla ting inte betraktas som ett funktionshinder. Istället ses det som en ovilja från familjernas sida och att det tyder på brister i föräldraskapet. Det pekar på utmaningen i att NPF är en så kallad dold funktionsnedsättning där utmaningen förstärks ytterligare av att familjerna samtidigt inte själva vågar berätta om sin diagnos eller problematik.

Även i de fall där familjerna berättat om sina funktionsnedsättningar och vilka konsekvenser de för med sig upplever de sig misstänkliggjorda. Vissa familjer uppger att de aldrig vill gå dit igen eller tappar tron på sig själva som föräldrar. Här har samhällets stödfunktioner ett ansvar att genom kunskap om NPF och rätt bemötande istället stärka föräldrarna och inte skapa mer stigma för denna redan utsatta grupp. Bemötandet är avgörande för att insatsen ska kunna bli korrekt.

SOCIALTJÄNSTENS ANSVAR

I Sverige har vi byggt upp ett starkt välfärdssamhälle där Socialtjänsten ska utgöra den instans i samhället som har det yttersta ansvaret för att tillförsäkra att de personer som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Ansvaret innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. Socialtjänstlagen, SoL är utformad så att den kan fånga upp individens alla behov, även de som inte är definierade i förväg. Socialtjänsten har även en skyldighet att göra sin verksamhet tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar för att inte diskriminera den som söker stöd och för att arbeta i enlighet med FN-konventionen om mänskliga rättigheter.

Hanna med ADHD behövde stöd

HAMNADE PÅ DE AN

Text: Nina Norén ● Foto: Petter Persson

Att få ett barn med svår diabetes är en stor utmaning för alla föräldrar som drabbas. Missar du en detalj finns det en stor risk att ditt barn får en känning och blir medvetslös. Det är mamma Hannas verklighet. Hon kämpar ständigt för dotterns välmående. Samtidigt kämpar hon för att få ihop sitt eget liv. Hanna har nämligen ADHD. Istället för att få det stöd och bemötande hon hade behövt från socialtjänsten och förskolan fick hon otaliga orosanmälningar och blev konstant misstrodd och missförstådd.

Det är på skakiga ben Hanna gör resan från hemstaden Jönköping till Attention i Stockholm i sällskap av sin boendestödjare Carina. Hon sätter sig på stolen framför mig med en djup suck och näsdukarna redo i knät. Hanna är fast besluten att hennes historia måste komma fram. Men hon är också medveten om att det kommer göra ont att tänka tillbaka på det helvete hon genomgått.

Att lyssna på Hannas historia är svårt. Både för att det engagerar och upprör, men också för att den kommer ut fragmentariskt snarare än kronologiskt. Det finns dock en röd tråd som går igenom allt – nämligen det katastrofala bemötandet hon fått i så många möten med olika samhällsinstanser.

Många orosanmälningar hade kunnat undvikas

– Jag har fått många orosanmälningar igenom åren. Främst via förskolan. Mycket har handlat om min dotters medicinska tillstånd. Att hon legat högt eller lågt på blodsockermätaren när jag lämnat på morgonen. De har också anmält mig för att jag har verkat så trött. Det har ju varit sant, jag har varit ett vrak, berättar Hanna.

Det blev en dålig cirkel Hanna hamnade i. Hennes rädsla för att dottern skulle få insulinkänning

”MAN KÄNNER SIG ANKLAGAD OCH INGENTING HANDLAR OM HUR JAG SKA FÅ STÖD.”

KLAGADES BÄNK

på natten resulterade i att hon inte vågade sova. Hennes rädsla att uppröra förskolepersonalen på med dåliga värden på morgonen gjorde att hon varje natt kl. 04:00 kollade av dotterns blodsockernivå. Därav hennes trötthet. Att dotterns diabetes är särskilt svår och ibland omöjlig att få styr på har konstaterats gång på gång. Trots detta har Hanna alltid utmålats som anledningen till flickans svårigheter.

– Jag försökte vara öppen med vår situation, men också med mina svårigheter som uppstår i och med min ADHD. Ändå handlade en del orosanmälningar också om att jag kom för sent till förskolan. Personalen uttryckte inte sin oro till mig, utan valde att göra en anmälan istället. De hade nog kunnat undvika en del anmälningar genom att prata direkt med mig direkt istället, säger Hanna.

SIP-mötena knäckte henne helt

Tårarna börjar på allvar rinna ner för Hannas kinder när vi kommer in på de första SIP-mötena hon deltog i. Med på mötena har det funnits ett tiotal personer från bl.a. sjukvården, socialtjänsten, förskola/skola, boendestödet.

– Att komma in på de här mötena är bland det värsta jag varit med om i hela mitt liv. Man känner liksom sig anklagad och ingenting handlar om hur jag ska få stöd. Allt handlar om allt jag gjort fel. Nä, alla de där mötena var helt vidriga, säger Hanna. Att mötena gick över gränsen fick Hanna bekräftat av en av dem som deltog i ett av mötena. Han viskade till henne ”det var det värsta jag varit med om” efter mötets slut. Också boendestödjaren Carina flikar in i intervjun och säger att det var fruktansvärt att sitta med på mötena.

– Jag kände att av alla dessa människor som deltog på mötet så var det egentligen bara jag som var där för Hannas skull, säger hon.

Tvivlade på sitt berättigande som mamma

Vid en punkt efter otaliga orosanmälningar och SIP-möten hade det gått så långt att Hanna började tvivla på sig själv och sin förmåga på att vara mamma till dottern. Trots att hon – precis som vilken mamma som helst – älskar dottern ovillkorligt och går sönder av tanken att leva utan henne.

– Där någonstans började jag känna att jag kanske inte kunde ge henne det hon behövde ändå. Och det var en fruktansvärd känsla. Jag hade blivit så nedbruten av all misstro att jag inte såg någon annan utväg just då, berättar Hanna.

Tvivlet dröjde dock inte sig kvar särskilt länge. När dottern började förskoleklass fick Hanna jättebra kontakt med rektorn och lärarna på skolan. Hon upplevde från dag ett att de hade förståelse för hennes problematik – både vad gäller dotterns diabetes och hennes egen ADHD. Orosanmälningarna upphörde eftersom skolan valde att i första hand prata med Hanna direkt. En annan sak som ordnat upp sig i familjen är Hannas störda nattsömn.

Hanna ser numera med tillförsikt inför framtiden. Hon sitter inte längre på de anklagades bänk, utan känner sig förstådd och har gjorts delaktig i stödet från socialtjänsten. ■

Svar från föräldrar om

KUNSKAP & IN

”AV RÄDSLA FÖR ATT BLI UTDÖMD SOM FÖRÄLDER TALADE JAG INTE OM MIN EGEN NPF.”

SATSER

Jag blev utredd och utredarna hade noll koll på NPF. Utredningen lades ner till slut. Hade kunskapen funnits hade jag sluppit utsättas för fyra månader oro och rädsla.

Insatserna som sådana ordnades bra, men personerna som skulle vara ledsagare/avlösare funkade inte alltid. Ibland var de helt enkelt själv för unga för att inse ansvaret i uppdraget

Vi har bett på våra bara knän om avlastning eftersom vi sliter ihjäl oss med att samordna alla insatser kring våra tre NPF- barn. Jag upplever att vi är bättre pålästa. Ändå blev första förslaget att vi skulle gå en föräldrautbildning. Suck!

Det största problemet har varit att vi har fått kämpa så länge på rätt hjälp. Vi har ansetts vara så engagerade föräldrar. Då har socialtjänsten inte sett allvaret i våra problem.

RESULTAT I KORTHET

UTDRAG UR ENKÄTENS SVAR OM KUNSKAP & INSATSER

JAG HAR KÄNT MIG DELAKTIG I BESLUTEN AV STÖD & INSATSER:

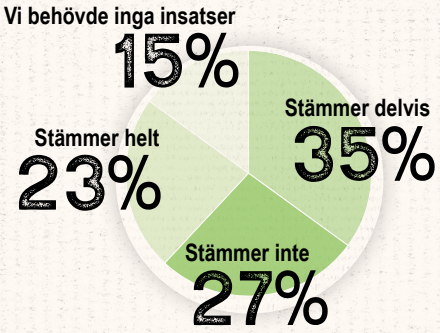

Antal svar: 877

JAG UPPLEVER ATT KUNSKAPEN OM NPF INOM SOCIALTJÄNSTEN/SOCIALPSYKIATRIN HAR VARIT TILLRÄCKLIG:

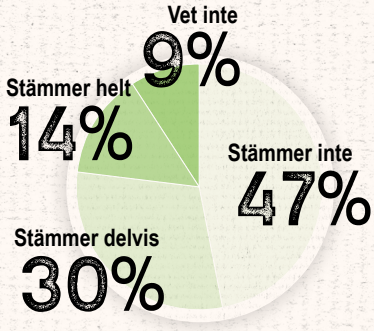

Antal svar: 875

ANALYS OCH REFLEKTION

Behov av insatser från samhället

Många av Attentions familjer uppger att de behöver stöd från samhället och socialtjänsten för att få vardagen att fungera. En stor utmaning uppstår när myndigheter med välvilja ställer krav på att den sökande själv ska kunna beskriva sina behov. Detta kan upplevas svårt för många och i synnerhet för personer med NPF. Att vara förälder till ett barn med NPF jämförs ibland med att driva ett stort projekt. Man behöver tydligt formulera och identifiera sina svårigheter och behov av stöd genom att skicka in handlingar in rätt tid, hålla tider. Man behöver också hålla tider för telefonsamtal och möten, samt samordna sina olika kontakter. Detta kräver struktur, organisation och att man kan ta in och minnas stora mängder muntlig information. Att då vara förälder med egen diagnos gör att det blir nästintill ett omöjligt uppdrag. Därför är det viktigt att familjerna får anpassad information utifrån deras behov för att kunna vara delaktiga i processen.

Anpassad information

När vi i enkäten ställde frågan om de fått anpassad information efter deras funktionsnedsättning svarade de som hade en NPF att 12% ansåg att ”det stämmer helt”, 32% ”stämmer delvis” och 55% ”stämmer inte”. För att anpassningar ska vara möjliga behövs grundläggande kunskap om NPF och vilka behov som behöver tillgodoses.

På frågan om man upplever att socialtjänsten har tillräcklig kunskap om NPF svarar 13% ”stämmer helt”, 30% ”stämmer delvis” och hela 46% ”stämmer inte”. Siffror som stöds av fokusintervjuer och samtal med medlemmarna i Attention. Många talar om ett ”lotteri” när det gäller handläggare. Familjernas berättelser genomsyras av en besvikelse över bristande kunskap om NPF och förståelse hos de som arbetar inom socialtjänsten.

Stöd utifrån behov?

De stödinsatser som beviljas i första hand är kontaktperson, samtalsstöd, rådgivning och boendestöd. Frågan är om det är insatser som hjälper våra familjer bäst? Först och främst är det avgörande om insatsen ska ge det stöd som är tänkt, att rätt kunskap finns hos t.ex. kontaktpersonen. Flera berättelser från våra familjer vittnar om att så inte alltid är fallet. En insats som är tänkt att vara avlastade kan i vissa fall i slutänden bli en belastning.

Tolkning av lagen ett dilemma

Det står i lagen att socialtjänsten ska tillförsäkra personer en skälig levnadsnivå. Tolkningen om vad som är tillräckligt för att en person ska kunna leva som andra och delta i samhällets gemenskap kan skilja sig åt mellan kommuner. Ett annat problem är det faktum att socialtjänstlagen SoL, till skillnad från lagen om stöd och service till funktionshindrade LSS, i första hand är tänkt för att tillgodose tillfälliga stödbehov.

Lagen syftar till att personer ska få så pass god hjälp att de kommer vidare i livet och tids nog klarar sig utan hjälp. Detta blir ett dilemma eftersom personer med NPF har livslånga problem. Det vill säga om insatsen avslutas så kommer svårigheterna tillbaka.

SKILLNAD MELLAN SOL OCH LSS

LSS gäller endast för vissa personer med NPF – främst personer med ASD. SoL gäller för alla personer, det vill säga oavsett vilken NPF du har. Diagnoser som ADD, ADHD, och Tourettes syndrom ingår inte i LSS utan går under SoL. Både SoL och LSS är lagar som bygger på frivillighet och SoL har till skillnad från LSS, inte ett begränsat antal hjälpinsatser att erbjuda. För bägge lagarna gäller att du själv måste ansöka om det stöd du anser att du behöver, men när det gäller SoL är inte insatserna reglerade i lagen.
Målet med SoL är att ge hjälp så att du når en skälig levnadsnivå. LSS har istället som mål att ge hjälp så att du når goda levnadsvillkor. LSS kom till eftersom man ansåg att SoL inte var tillräcklig för vissa personer. LSS ersätter inte SoL utan fungerar som ett komplement. Att man har rätt till LSS-insatser utesluter alltså inte rätten till stöd via annan lagstiftning.

”OM INTE JAG FUN
HADE NOG INGEN A

Text: Nina Norén ● Foto: Petter Persson

För Britt Marie infann sig aldrig det rofyllda livet efter att barnen blivit vuxna och flugit ut. Verkligheten ser inte ut så när man har tre barn och alla har NPF. Hon är ständigt närvarande – både praktiskt och som en länk mellan de vuxna barnen och de olika myndighetskontakterna. Att ständigt ha ”jouren” och finnas där har alltid varit självklart för Britt Marie. Ändå smyger sig frågor såsom ”Kan inte samhället stötta mer?” eller ”Hur blir det när jag är borta?” ibland på.

”SAMHÄLLET BLIR JU INTE JÄMLIKT OCH RÄTTVIST OM ALLT I SLUTÄNDEN SKA HANDLA OM VILKET STÖD MAN KAN FÅ FRÅN SINA FÖRÄLDRAR.”

NITS FÖR MINA BARN
AV DEM VARIT I LIVET”

Britt Marie är en typisk NPF-mamma. Jag har träffat många som henne under mina år hos Attention. En riktig lejonmamma som funnits där för sina barn alltsedan första sonen såg dagens ljus. Samhällets insatser kring barnen har igenom åren varit bristfälliga och ibland obefintliga. Det har gjort att hon vid sidan av sin mammaroll behövt bli lika insatt i sina barns rättigheter som en jurist. Hon har ställt krav, legat på och blivit förbannad när det behövts.

Vikten av att ”kratta i manegen”

Och Britt Maries kamp för att få stödinsatser har gett resultat. En del stödinsatser har flutit på bra av sig själva, medan andra krävt att hon varit med och ”krattat i manegen”.

– Min dotter skulle ha en kontaktperson som bara en dag oanmäld stod och plingade på dörren. Hon kollapsade fullkomligt, öppnade inte dörren och ringde mig i panik. Då fick ju jag kliva in och ringa upp kontaktpersonen och förklara hur hon fungerar och hur viktigt det är med förberedelse innan ett sånt typ av möte, berättar Britt Marie.

– Eller som min son. Han hade i dialog med en handläggare kommit fram till att det var bra med flera kallelser till möten - både via sms, mail och skriftligt. Det gjorde att han faktiskt själv kom ihåg och dök upp på utsatt tid utan min inblandning. När de vid ett möte frångick den rutinen och han istället fick en post-it lapp med nästa mötestid i handen gick det inte lika bra. Han tappade lappen och uteblev från mötet. Där fick ju jag gå in och förklara vad som skett, berättar hon.

Kunskap om NPF är oerhört viktigt

Vid sidan av sitt eget föräldraskap har hon också mött andra i liknande situation via sitt jobb som lärare. Det har gjort det väldigt tydligt för henne hur svårt det kan vara för omgivningen att verkligen förstå saker som sker i en familj med NPF. Saker kan se ut som en sak på ytan, men i verkligheten vara något helt annat.

– Jag glömmer aldrig när jag i skolan hörde om en elev som blivit orosanmäld p.ga att han alltid hade samma kläder på sig. Vid närmare efterforskning så visade ju det sig att de föräldrarna varit kreativa och köpt sju likadana uppsättningar. Vissa barn vill ju att kläder sitter och ser ut på ett visst sätt, berättar Britt Marie.

Den anmälan hann inte gå så långt innan saker klarades upp, men med rätt kunskap menar Britt Marie att socialtjänsten eller skolan hade kunnat avfärda den direkt.

Tack vare henne barnen är i livet

Det är tydligt att Britt Marie och hennes man har vigt sina liv till barnen.

– Det gör ont att konstatera, men om inte vi funnits för barnen så hade ingen av dem varit i livet idag. Barnen som har Asperger och därmed omfattas av LSS har ett fungerande liv idag, så där kan vi börja slappna av litegrann. Det är värre för vår son som ”bara” har ADHD och därmed inte innefattas av LSS. Det är en orättvisa som är fruktansvärd, säger Britt Marie med sorg i rösten.

Britt Marie är medveten om att hennes barn har haft tur i ”föräldralotteriet”. Hon och hennes man har fått vara friska och därmed kapabla att spela en sådan aktiv roll i barnens liv. Tankarna går osökt till de familjer som inte har haft samma tur.

– Jag kan ju bara tänka mig hur svårt många har det och hur ensamma de måste känna sig. Samhället blir ju inte jämlikt och rättvist om allt i slutänden ska handla om vilket stöd man kan få från sina föräldrar. Det är ju samhället som ska se till att det stödet ges till alla oavsett vilka resurser som finns inom familjen, säger Britt Marie. ■

Svar från föräldrar om

MÖTEN

”MYCKET BOLLANDE OM VEMS ANSVAR DET ÄR. TUNGT ATT HÖRA SOM FÖRÄLDER.”

SIP är fantastiskt!
Helt plötsligt föll allt på plats och ALLA lyssnade för första gången och förstod. Sen började saker hända.

Önskar att en uppföljning planeras från början och inte ska ligga på mig som förälder att få till.

Vi har haft tre olika SIP. Skolan har nickat och hållit med men sedan har inga förändringar skett.

Alla pekade på varandra, även mellan Sol och LSS, inga förbättringar kom ur mötet.

RESULTAT I KORTHET

UTDRAG UR ENKÄTENS SVAR OM MÖTEN

HAR NI ELLER NÅGON ANNAN INITIERAT EN SIP (SAMORDNAD INDIVIDUELL PLAN)?

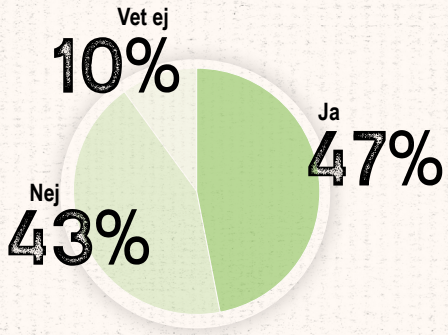

Antal svar: 872

OM JA PÅ FRÅGAN, UPPLEVER DU ATT SAMVERKAN ENLIGT SIP FUNGERADE BRA?

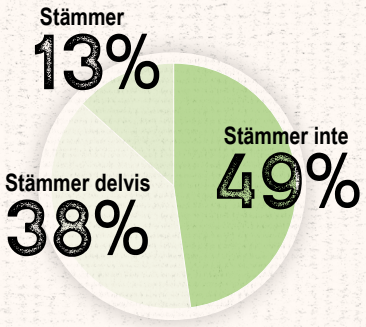

Antal svar: 401

ANALYS OCH REFLEKTION

Tudelad inställning till SIP-möten

En samordnad individuell plan (SIP) ska säkerställa att man inte faller mellan stolarna. Trots det är det fortfarande många föräldrar som inte blivit informerade om att denna lagstiftning finns och att man kan begära att få ett SIP-möte.

Resultatet från enkäten visar att de som har haft SIP-möten har en tudelad inställning till dessa möten. Ungefär 50 % av föräldrarna säger att de upplever att SIP möten fungerade bra. Lika många uppger istället att du upplevde motsatsen. De känner sig ifrågasatta redan innan de går på mötet. Denna bild bekräftas även av fallstudien. För en person med NPF kan det vara väldigt svårt att sitta på ett möte med så många som upp till tolv deltagare från olika myndigheter.

Bristande ansvar för kontakten

Många föräldrar efterlyser ett samordnade stöd i kontakten med olika aktörer, att det finns en tydlig ansvarsfördelning innan mötet genomförs och vem som kommer ansvara för att hålla i själva

mötet. Det är svårt att hålla reda på alla möten och alla olika aktörers roller, särskilt om man har NPF. Här måste de yrkesverksamma ta ansvar för informationsöverlämning och dokumentation och inte lämna NPF-familjerna ”hängande i luften” utan återkoppling. Flera föräldrar vittnar om att det efter SIP-mötet inte hänt något. ”Ett möte är inte i sig självt en insats vilket det ofta känns som”, är en vanlig kommentar från våra familjer.

För många möten

Att vara förälder till ett barn med NPF innebär många gånger flera möten med olika myndigheter varje vecka. När föräldrar räknat ihop antal olika kontakter de har kan siffran hamna runt ofattbara 30 - 35 olika aktörer. För många blir det ohållbart att orka hålla ihop familj, arbete och alla kontakter med myndigheterna. Den förändrade lagstiftningen kom till för att stötta och hjälpa. Tanken är att föräldrar, socialtjänst, elevhälsa, skola och BUP kan finnas med för att tillsammans lägga upp en planering för alla insatser som behöver göras. Syftet är att alla ska dra åt samma håll, kunna ta del av varandras kunskap och att viktig information inte riskerar att tappas bort. Samtidigt som det ska underlätta för familjen genom att minska ner på de olika möten och kontakter. Lagstiftningen har tillkommit utifrån goda avsikter. Vi kan konstatera att lagstiftarens intentioner inte riktigt nått hela vägen fram än.

BRA ATT VETA OM SIP

Bestämmelser om SIP fördes in i socialtjänst- och hälso- och sjukvårdslagen år 2010. En SIP ska upprättas när den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården, förutsatt att planen behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda och att den enskilde själv samtycker till planen.
Dessa bestämmelser inbegriper även privata utförare som kommun och landsting har upprättat avtal med. Insatser som ges enligt lagen om vård av unga (LVU), lag om stöd och service till funktionshindrade (LSS) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) omfattas också av SIP-lagstiftningen. Det gäller också alla inom landstingets hälso- och sjukvård exempelvis psykiatrisk vård, somatisk vård, rehabilitering, mödra- barn hälsovård med flera. Även samorganiserade verksamheter som t.ex. beroendemottagningar tillhör aktörerna med skyldigheten att initiera SIP vid behov.
Alla dessa aktörer är skyldiga att delta i SIP när de blir inbjudna. Representation från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i SIP-möten är frivilligt då deras deltagande inte regleras i lag.

Mamma Carita med ADHD om alla möten:

”JAG HAR OFTA KÄNT I ETT FLIPPERSPEL”

Text: Nina Norén ● Foto: Petter Persson

När Carita börjar rabbla upp hennes och dotterns alla möten med skolan, vården och kommunen blir jag alldeles matt. Jag tappar räkningen på 30 olika instanser de träffar kontinuerligt. Innan SIP-mötesformen kom in i hennes liv gick vardagen främst åt till att infinna sig på rätt plats vid rätt tid. En riktig mardröm för någon med ADHD.

”JA, VISSA PERIODER NÄR JAG HAFT 2–3 OLIKA MÖTEN VARJE DAG HAR MAN JU UNDRAT HUR MAN SKA FÅ IHOP DET.”

MIG SOM EN KULA

– Många gånger när jag rusat på möten hit och dit har jag känt mig som kulan i ett flipperspel. Jag har liksom varit kulan som skjutits lite hit och dit. De olika aktörerna jag ska träffa har varit ställena i spelet därifrån man skjuts vidare. Jag har febrilt stressat till bussen, försökt hålla koll på mötesplatser och vilka jag ska möta, berättar Carita.

Förutom att infinna sig på rätt plats, på rätt tid så har Carita också behövt ligga på så att insatser följs upp och faktiskt också blivit av. Hon har också ägnat mycket tid åt att samverka mellan de olika instanserna.

– Ja, vissa perioder när jag haft 2-3 olika möten varje dag har man ju undrat hur man ska få ihop det. Det blir ju väldigt svårt att få till allt annat i livet som jag behöver energi och tid till. Jag ska ju räcka till som mamma, för mig själv, orka ha ordning i hemmet och få ekonomi och arbete att funka också, säger Carita.

SIP har förenklat livet

Man kan säga att det finns ett ”före” och ett ”efter” SIP (samordnad individuell plan) i Caritas liv. Livet ”före” det var då hon sköts runt hejvilt som en flipperkula. Det lite lugnare livet ”efter” infann sig den dagen hon för första gången blev kallad till ett SIP-möte. Stressnivån sjönk omedelbart.

– Det blev så stor skillnad i mitt liv, jag förespråkar verkligen SIP! Alla insatser man har kontakt med samlas på ett möte och man utgår från mig eller min dotter. Alla vet vad som sägs i rummet. Och det bästa av allt: jag behöver inte sköta kommunikationen mellan dem, berättar Carita.

SIP-mötena frilade enormt mycket tid och energi i Caritas vardag. Hon är nu på väg tillbaka från sin utmattning och har börjat jobba igen på 50 % och en del av det tror Carita beror på SIP:en. Att SIP-möten har funkat så bra för henne är ingen garanti för att det gjort det hos alla andra NPF-familjer.

– Nä, jag har ju hört om föräldrar som inte alls tycker SIP har funkat. Det viktiga är ju egentligen vad som kommer ut ur mötet. Om uppföljningen inte funkar och inget händer mellan mötena, så är det ju helt meningslöst. Eller om föräldern känner sig otrygg och ifrågasatt, då funkar det ju inte alls, säger Carita.

Hur lägger man upp ett bra möte?

När Carita får frågan om hur hon tycker att ett bra möte ska vara så börjar hon kronologiskt med hur förberedelserna inför mötet borde gå till.

– Jag vill ju veta exakt vad som ska hända. Jag vill därför i god tid innan få en skriftlig inbjudan där tid och plats står tydligt. Jag vill också veta vilka vi ska träffa och vad vi ska prata om. Saker kan ju hända med kort varsel i mitt liv och då vill jag också gärna ha kontaktuppgifter på vem jag ska ringa eller maila om jag måste avboka, berättar Carita.

När väl mötet äger rum så tycker hon att både bemötande och den fysiska miljön kan påverka stämningen jättemycket.

– Jag blir trygg när jag känner att dem jag träffar är intresserade av det jag har att säga. Det är också viktigt att inte alla pratar i munnen på varandra för då hänger jag inte med. En sak som är bra att fundera på är också hur man sitter på mötet. Jag gillar runda bord! Det känns inte så hierarkiskt, säger Carita.

Även om Carita är duktig på att själv föra anteckningar under mötet så uppskattar hon när någon ”knyter ihop säcken” åt henne på slutet.

– Det är så fint när jag blir bemött med ödmjukhet, förståelse och empati inför vad min funktionsnedsättning faktiskt medför. När någon efter mötets slut checkar av med mig om jag är med på vad som sades. Min ADHD gör ju liksom att jag har svårt att lyssna, prata och skriva samtidigt, säger Carita. ■

Svar från föräldrar om

OROSANMÄLA

”SKOLAN OROS-ANMÄLDE PÅ GRUND AV HÖG FRÅNVARO, MEN DET VAR INTE SKOLK EFTERSOM HAN VAR SJUKSKRIVEN AV LÄKARE PÅ BUP.”

AN

Skolan orosanmäler pga. skolfrånvaro. Vi tvingas gå en föräldrautbildning eftersom socialtjänsten inte förstår att de beror på funktionshindret utan tror att det beror på föräldraförmåga.

Efter orosanmälan lagts ner lämnades vi helt utan åtgärder och stöd. Vi skulle glömma allt och gå vidare. För oss var det de värsta vi varit med om.

Orosanmälan slog undan benen på oss fullständigt.

BUP gjorde två eller tre orosanmälningar. Vid den första blev jag förskräckt, sedan insåg jag att det var mitt då enda sätt att bli hörd, så jag bad skola/förskola/släkt och vänner att skicka in anmälan.

RESULTAT I KORTHET

UTDRAG UR ENKÄTENS SVAR OM OROSANMÄLAN

HAR DU NÅGON GÅNG BLIVIT FÖREMÅL FÖR EN OROSANMÄLAN?

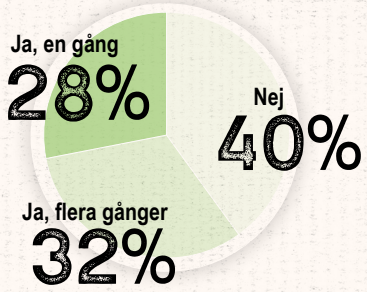

Antal svar: 868

VEM GJORDE OROSANMÄLAN (FLERA SVAR MÖJLIGA)?

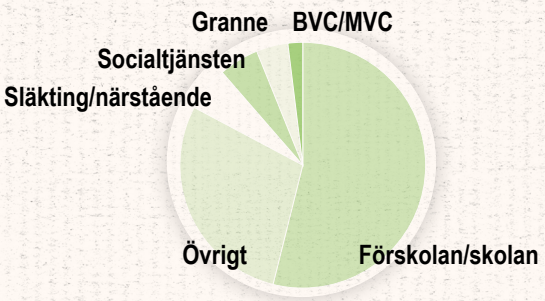

Antal svar: 519

ANALYS OCH REFLEKTION

Förskolan och skolan orosanmäler oftast

Det är vanligt att våra familjer har fått en eller ibland flera orosanmälningar. Övervägande visar enkätstudien att orosanmälningarna kommer från förskolan och skolan. Enligt föräldrarna beror anmälan på hög frånvaro i förskola/skola, eller misstanke om brister i föräldraskapet. De orosanmälningar som är kopplade till skolfrånvaro, blir ofta inte föremål för utredning utan läggs ner.

Känslan av vanmakt

Det är starka berättelser som föräldrarna skildrar när de fått en orosanmälan, både i enkäten och vid intervjuerna. Att få en orosanmälan leder ofta till en reaktion av panik. ”Vad händer nu – kommer de att ta mina barn ifrån mig?”. Känslan av vanmakt är något som ofta återkommer. Samtidigt påpekar många att det är viktigt att orosanmälan görs när det är befogat. Det understryks också genom att föräldrar till och med orosanmäler sig själva anonymt eller ber andra i omgivningen göra det. Man vill ha hjälp för att få barnen att må bra.

Möten med barn och föräldrar

Många föräldrar beskriver att det är en plåga att gå på möten där barnen behöver vara med. Att ta med ett ”trasigt” barn och i barnets närvaro behöva prata om vad som inte fungerar blir en plåga för alla inblandade. Socialtjänsten ser gärna att barnen själva är med i möten som rör dem. Tanken är god, men för många barn med NPF kan det vara snudd på outhärdligt att sitta i ett rum med främmande människor och formulera sig kring sin egen situation. Att dessutom höra vuxna prata om en själv i problematiserande ordalag kan också vara tufft för ett barn som redan kämpar med dålig självkänsla. Här ser vi återigen vilka konsekvenserna blir av att inte ha kunskap om NPF.

Betydelse för hur anmälan utformas

Det finns inga krav på hur en anmälan ska utformas, men socialstyrelsen rekommenderar de som är anmälningsskyldig att anmäla skriftligt. I en akut situation kan det vara nödvändigt att göra en anmälan muntligt och att sedan bekräfta den skriftligt. Men hur brevet och orosanmälan formuleras kan variera och göra stor skillnad för mottagarna. Speciellt för dem som har svårt att ta del av information via text. Att behöva vänta på utredningen kan många gånger upplevas som den värsta tiden. Här kan ett samtal från socialtjänsten vara lugnande, speciellt i de fall där socialtjänsten inte känner någon oro och kanske inte prioriterar just det ärendet.

ANMÄLNINGSSKYLDIGHET OROSANMÄLAN

I lagen står det att alla som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialnämnden (14 kap. 1 c § SoL). Anställda på vissa myndigheter och i vissa verksamheter som möter barn och unga (skola, hälso- och sjukvård och tandvård till exempel) är dock skyldiga enligt lag att genast anmäla om de i sitt arbete misstänker att ett barn far illa. Anmälningar om barn som misstänks fara illa tas emot av socialsekreterare i mottagningsgrupperna eller motsvarande funktioner på respektive socialkontor eller socialjourer. En akut skydds bedömning görs samma dag, inom 24 timmar, som anmälan kommer till socialkontoret. I regel sker en förhandsbedömning av ärendet. Om det efter förhandsbedömningen fortfarande kvarstår misstanke att barnet/den unge far illa, inleds en utredning enligt Socialtjänstlagens 11 kap §1. Utredningen ska vara klar inom 4 månader.

Mamma Linda om att få orosanmälningar:

”JAG HAR KÄNT MIG UPPGIVE FRUSTRERAD PÅ SAMMA GÅ

Text: Nina Norén ● Foto: Petter Persson

Lindas familj är egentligen en ganska typisk NPF-familj. Dottern med flertalet diagnoser kraschar fullständigt på högstadiet och kan inte längre gå till skolan. Hon blir skolfrånvarande under flera år och mamma Linda balanserar konstant på bristningsgränsen. Hon stöttar och vakar över sin dotter dygnet runt. Parallellt med familjens desperata situation ramlar det gång på gång in orosanmälningar från skolan. De läggs oftast ner ganska direkt, men de negativa känslorna av otillräcklighet och misstroende hinner varje gång komma ändå.

Att Linda ens står på benen är otroligt. Lindas familj har under lång tid befunnit sig i allvarlig kris. Linda har själv ADHD och har drabbats av utmattning. Dottern Smilla har haft stora utmaningar med sina NPF-diagnoser, sjukdomen PANS, allvarlig depression, självskadebeteende och skolfrånvaro. Linda har funnits där för dottern - vakat och stöttat dygnet runt. All övrig energi har gått till att koordinera kontakterna med vården, skolan och kommunen. Parallellt med denna orimliga kamp för att få livet att gå ihop har det titt som tätt ramlat in orosanmälningar.

”JAG HADE VELAT ATT SOCIALTJÄNSTEN HADE VARIT EN DEL I PROCESSEN. INTE SOM EN KONTROLLERANDE MYNDIGHET UTAN MER SOM ETT STÖD.”

EN, LEDSEN OCH NG”

Orosanmälningarna hade kunnat undvikas

Den första orosanmälan kom från BUP och var enligt Linda berättigad. Smilla hade kraschat helt och då ska ju samhället agera. De efterföljande orosanmälningarna som kom från skolan hade helt kunnat undvikas.

– De anmälningarna som gjorts har berott på att Smilla varit frånvarande i stort sett hela högstadiet. Hon har ju mått helt förskräckligt. Över 20 % skolfrånvaro gör att skolan måste göra en orosanmälan. Men alltså, om skolan istället för att anmäla i tid och otid sett till att erbjuda Smilla anpassad – och mindre – undervisningsgrupp så hade hon ju troligen gått dit! säger Linda.

Trots att hon känt sig trygg i sin föräldraroll på grund av bra stöd från BUP, så har de negativa känslorna ändå rusat runt i kroppen varje gång en orosanmälan kommit hem till familjen.

– Jag har känt mig uppgiven, ledsen och frustrerad på samma gång. Också lite orolig. Hur saker tolkas och når fram till socialtjänsten är väldigt beroende på vilken handläggare ärendet hamnar hos. Det är rättsosäkert om man hamnar hos en handläggare som saknar kunskap om NPF! säger Linda med eftertryck.

Minimera handläggningstiden och skona barnen

Linda tycker att socialtjänsten hanterat orosanmälningarna snabbt och effektivt i de flesta fall. Socialtjänsten känner till familjen och ofta lades anmälan ner samma dag via telefon. En anmälan minns hon dock som en mardröm.

– Den anmälan ledde till att det blev en utredning. Mitt i alltihopa åkte handläggaren på semester och missade att lämna över ärendet. Jag ringde socialkontoret för att få besked om hur det gick, men ingen visste nåt. Det tog ett halvår innan ärendet togs tag i igen och slutligen lades ner. Den processen var helt hemsk. Jag önskar verkligen vi sluppit gå igenom det, säger Linda.

Även om orosanmälningarna lagts ner, så har dessa ofta följts upp av en rad olika möten. Att delta på alla dessa möten har varit riktigt slitsamt för Smilla.

– Att inför människor hon inte känner berätta sin historia gång på gång har varit jättejobbigt för henne. Det kanske faktiskt är det som varit tuffast av allt. Jag tycker att man i största möjliga mån bör skona barnen och minimera antalet möten där de måste närvara, säger Linda.

Efter orosanmälan kommer stödet, eller?

Idag har Smilla fått anpassad mindre undervisningsgrupp och stöd via LSS från kommunen. För henne blev tillvaron bättre när samhället slöt upp runt henne. Indirekt blev det bättre även bättre för Linda. När saker funkar för Smilla, blir även hennes tillvaro mer stabil och hanterbar. När vi kommer in på stödet Linda fått från samhället under allt som hänt de senaste åren blir hon plötsligt väldigt sammanbiten. Det är tydligt – hon är jättebesviken. Att gå igenom det Linda gått igenom skulle vara supertufft för alla föräldrar. Har man dessutom en egen ADHD-diagnos parallellt så finns det ju stora skäl att tro att tillvaron blir omöjligt ännu tuffare. Gång på gång sökte Linda stöd och avlastning hos socialtjänsten. Hon blottade sig själv fullständigt och ringde gråtandes och vädjandes till handläggaren. Till hennes stora besvikelse fick hon varken respons eller någon hjälp. Hon lämnades helt ensam kvar i denna mardröm hon befann sig i.

– Jag hade velat att socialtjänsten hade varit en del i processen. Inte som en kontrollerande myndighet utan mer som ett stöd. Att de kunde se att här finns en familj som behöver uppbackning och stöd. De här åren har ju gjort att jag har fått en svår utmattning. En sådan sak hade ju kunnat undvikas eller blivit lindrigare om jag hade fått hjälp och stöd, avslutar Linda. ■

FAKTA OM NPF

Neuropsykiatriska funktionsnedsättning (NPF) syns inte: Därför kan det vara svårt för andra att förstå hur det är att leva med dessa funktionsnedsättningar. Eftersom NPF finns hos omkring 7 % av befolkningen behöver alla som arbetar med vård, stöd och utbildning få kunskap om vad NPF är. Kunskap ger förståelse som leder till ett individanpassat bemötande och bättre insatser.

Vad beror NPF på?
NPF är svårigheter som beror på hur hjärnan fungerar. Orsaken är biologisk och har ingenting med uppfostran eller intelligens att göra. NPF är ett samlingsnamn för de olika diagnoserna ADHD, ASD (Autism Spectrum Disorder), Tourettes syndrom och tal- och språkstörning. NPF påverkar den kognitiva förmågan, hur man hanterar information och hur sinnesintryck upplevs och bearbetas.

NPF är ingen sjukdom
Eftersom NPF har i huvudsak genetiska orsaker innebär det en livslång funktionsnedsättning. Det är inte en sjukdom som går att bota, men det finns flera sätt att minska symtomen. Det som visat sig mest effektivt är så kallade multimodala insatser. Det innebär en kombination av insatser, till exempel psykosociala och pedagogiska stödinsatser, psykologisk behandling samt vid behov läkemedelsbehandling. Eftersom alla är olika är det viktigt att behandlingen utgår från varje individs förutsättningar, behov och önskemål.

Hur märks NPF?
Det kan ofta vara svårt att sortera, planera, minnas, prioritera och förstå sociala koder. Det kan leda till stark stress om det ställs för höga krav på förmågor som är nedsatta. Det är därför viktigt att instanser som de möter i samhället förstår vikten av att ordna sina verksamheter så att det inte ställs orimliga krav på de som lever med NPF.

Lär dig mer om NPF på Attentions webbsida: attention.se/npf

FÖR ATT HJÄLPA NÅGON, MÅSTE JAG VISSERLIGEN FÖRSTÅ MER ÄN VAD HON GÖR MEN FÖRST OCH FRÄMST FÖRSTÅ DET HON FÖRSTÅR OM JAG INTE KAN DET SÅ HJÄLPER DET INTE ATT JAG KAN OCH VET MER VILL JAG ÄNDÅ VISA HUR MYCKET JAG KAN SÅ BEROR DET PÅ ATT JAG ÄR FÅFÄNG OCH HÖGMODIG OCH EGENTLIGEN VILL BLI BEUNDRAD AV DEN ANDRA I STÄLLET FÖR ATT HJÄLPA HENNE

ALL ÄKTA HJÄLPSAMHET BÖRJAR MED ÖDMJUKHET INFÖR DEN JAG VILL HJÄLPA OCH DÄRMED MÅSTE JAG FÖRSTÅ ATT DETTA MED ATT HJÄLPA INTE ÄR ATT VILJA HÄRSKA UTAN ATT VILJA TJÄNA KAN JAG INTE DETTA SÅ KAN JAG HELLER INTE HJÄLPA NÅGON.

SÖREN KIRKEGAARD

Tryck: Mixi Print, 2019
Redaktör: Nina Norén
Grafisk form: Pernilla Förnes form

En rapport från Riksförbundet Attentions projekt Familjelyftet
Fokus i rapporten är samverkan mellan familjer med neuro-psykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och socialtjänsten. Utifrån de svar som inkommit från vår enkät – och fallstudie så har vi i rapporten valt att beröra följande fyra områden: bemötande, kunskap & insatser, möten och orosanmälan. För att mer djupgående gå in på respektive område har vi parallellt med siffror och statistik, lyft fram citat ur våra studier, samt intervjuat fyra mammor om deras upplevelser i kontakten med socialtjänsten.

Läs mer om projektet på attention.se/familjelyftet och ta del av Attentions övriga arbete på **attention.se**

RIKSFÖRBUNDET Attention FAMILJELYFTET

ARVSFONDEN • ARVSFONDEN • ARVSFONDEN